มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน สาขาผลิตไฟฟ้าจากขยะ

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน สาขาผลิตไฟฟ้าจากขยะ

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

พลังงานจากขยะจัดว่าเป็นพลังงานทดแทนประเภทหนึ่ง ตามแผนการพัฒนาพลังงานทดแทนของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายในการลดพื้นที่การจัดการขยะแบบดั้งเดิม คือหลุมฝังกลบ แต่สามารถนำขยะเก่าและขยะใหม่มาเปลี่ยนรูปเป็นพลังงานที่ใช้ประโยชน์ได้

การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน สาขาอาชีพโรงไฟฟ้าขยะ โดยแบ่งเป็น 4 อาชีพ คือ

1. อาชีพผู้จัดเตรียมวัตถุดิบโรงไฟฟ้าขยะ

อาชีพผู้จัดเตรียมวัตถุดิบโรงไฟฟ้าขยะมีบทบาทและหน้าที่ในการจัดเตรียมเชื้อเพลิงขยะ (วัตถุดิบ) สำหรับผลิตไฟฟ้า ผู้ปฏิบัติงานจะดำเนินการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของเชื้อเพลิงขยะโดยจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการเก็บตัวอย่าง เพื่อนำไปทดสอบคุณสมบัติทางด้านเทคนิคของเชื้อเพลิงขยะตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดก่อนที่จะนำมาใช้ในกระบวนการผลิตความร้อนและผลิตไฟฟ้า ซึ่งในกระบวนการจัดเตรียมวัตถุดิบผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องดูแลสภาวะแวดล้อมของคลังเก็บเชื้อเพลิงขยะให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคู่ไปกับการจัดการพื้นที่เก็บเชื้อเพลิงขยะให้ถูกต้อง ดูแลการทำงานของเครื่องจักรตามกฎระเบียบความปลอดภัย นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่วางแผนการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานตรวจสอบคุณภาพเชื้อเพลิงขยะ ตลอดจนติดต่อประสานงานด้านข้อมูลคุณภาพเชื้อเพลิงขยะกับแผนกหรือฝ่ายเดินเครื่องจักรผลิตความร้อน เพื่อปรับปรุงคุณภาพของเชื้อเพลิงขยะให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดของการออกแบบกระบวนการผลิต รวมถึงการจัดการเถ้าของเสียที่เกิดขึ้น ได้แก่ การตรวจสอบปริมาณเถ้าของเสีย การจัดเก็บเถ้าของเสีย และประสานกับผู้กำจัดภายนอกเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

2. อาชีพผู้ปฏิบัติงานระบบผลิตไฟฟ้าโรงไฟฟ้าขยะ

อาชีพผู้ปฏิบัติงานระบบผลิตไฟฟ้าโรงไฟฟ้าขยะมีบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการผลิตความร้อน เช่น การป้อนเชื้อเพลิงขยะ การเผาไหม้และการผลิตไอน้ำ เป็นต้น และกระบวนการผลิตไฟฟ้าโรงไฟฟ้าขยะ เช่น กังหันไอน้ำและเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น ผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่ดูแลและตรวจสอบการทำงานเครื่องจักรในกระบวนการผลิตความร้อนและผลิตไฟฟ้าโรงไฟฟ้าขยะให้ทำงานอย่างปกติ ตั้งแต่ระบบป้อนเชื้อเพลิงขยะ ระบบการเผาไหม้ ระบบผลิตน้ำป้อนและระบบผลิตไอน้ำ กังหันไอน้ำ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ตลอดจนตรวจสอบ วิเคราะห์ และควบคุมการทำงานระบบกำจัดมลพิษทางอากาศจากการเผาไหม้ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานและข้อกำหนด ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจวัดประสิทธิภาพของการเผาไหม้ วิเคราะห์หาสาเหตุของระบบการผลิตความร้อนและผลิตไฟฟ้าหากเกิดความผิดปกติ

3. อาชีพผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะ

อาชีพผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะมีบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะ โดยการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการซ่อมบำรุง เช่น การเตรียมชิ้นส่วนอะไหล่ การเตรียมหยุดเครื่องจักรเพื่อซ่อมบำรุงได้อย่างปลอดภัย เป็นต้น ดูแลและควบคุมงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเครื่องกลและทางไฟฟ้า รวมถึงเครื่องมือวัดต่างๆ ตามประเภทของการซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้อง เช่น งานบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเครื่องกลและไฟฟ้าเชิงป้องกัน (PM) และบำรุงรักษาเชิงแก้ไข (CM) ตลอดจนการตรวจสอบ บันทึกและรายงานการบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเครื่องกลและไฟฟ้า นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่ทดสอบการทำงานของเครื่องจักรหลังการซ่อมบำรุง ติดตามและบันทึกผลการซ่อมบำรุงเครื่องจักรเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติการซ่อมบำรุงเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบำรุงรักษาสำหรับการวางแผนการบำรุงรักษาเชิงลึก ตลอดจนสามารถวางแผนบำรุงรักษาแบบหยุดตามวาระ (Planned Outage)

4. อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโรงไฟฟ้าขยะ

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโรงไฟฟ้าขยะมีบทบาทและหน้าที่ในการดูแล ตรวจสอบ และควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในโรงไฟฟ้าขยะ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยให้เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมาย และประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice: CoP) และรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงไฟฟ้าขยะ ผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่วางแผนกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย วางแผนการปฏิบัติงาน มาตรการป้องกันและแก้ไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการรับมือสภาวะฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พร้อมทั้งจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

1/2567

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน

สาขาผลิตไฟฟ้าจากขยะ

อาชีพผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะ ระดับ 3

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

คุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน 1) สาขางานระบบผลิตไฟฟ้า 2) สาขาเทคโนโลยีชีวมวลและเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพ

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพพลังงานและพลังงานทดแทน สาขาผลิตไฟฟ้าจากขยะ อาชีพผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะ ระดับ 3

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

อาชีพผู้ปฏิบัติงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะ ระดับ 3 เป็นผู้มีสมรรถนะทางเทคนิคในการปฏิบัติงานเตรียมความพร้อมในการซ่อมบำรุงเครื่องจักร เช่น การจัดเตรียมชิ้นส่วนอะไหล่ ประสานงานเข้าพื้นที่ซ่อมบำรุง ตรวจสอบความปลอดภัยในพื้นที่ทำงานซ่อมบำรุง
มีทักษะในการปฏิบัติงานซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเครื่องกลและทางไฟฟ้า บำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในงานซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้าโรงไฟฟ้า ปฏิบัติงานบำรุงรักษาเครื่องมือวัดทางไฟฟ้าและทางกล ปฏิบัติงานบำรุงรักษาเครื่องมือช่าง และควบคุมคุณภาพของงานภายใต้การแนะแนวของหัวหน้างาน

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์

2. เข้าเกณฑ์คุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้
   2.1 สำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่า ปวช. ในสาขาช่าง (ประเภทวิชาอุตสาหกรรม) หรือ

   2.2 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และมีประสบการณ์ในงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้า ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

   2.3 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมีประสบการณ์ในงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้า ไม่น้อยกว่า 3 ปี

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรโรงไฟฟ้าขยะ เป็นต้น

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

WPG-MT-3-01 เตรียมความพร้อมในการซ่อมบำรุงเครื่องจักร
WPG-MT-3-02 ซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ของโรงไฟฟ้าขยะ

WPG-MT-3-03 บำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในงานซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้าโรงไฟฟ้า

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 08/09/2566

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	**บทบาทหลัก** Key Roles		**หน้าที่หลัก** Key Function	
คำอธิบาย	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)